

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2845/2021
24.06.2021. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Катарине Манојловић Андрић, Гордане Џакуле, Добриле Страјина и Слађане Накић Момировић, чланова већа, у парници тужиоца АА из села ..., ..., чији је пуномоћник Изет Суљовић адвокат из ..., против тужених ББ и ВВ обоје из ..., чији је пуномоћник Мурвета Зумберовић адвокат из ..., ради побијања правних радњи дужника, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2335/20 од 12.01.2021. године, у седници већа одржаној дана 24.06.2021. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2335/20 од 12.01.2021. године.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2335/20 од 12.01.2021. године и пресуда Основног суда у Новом Пазару П 1490/19 од 23.07.2020. године и предмет **ВРАЋА** првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Пазару П 1490/19 од 23.07.2020. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се утврди да наследна изјава дужника ГГ из ..., дата пред Јавним бележником Хафизом Хајровићем у поступку расправљања заоставштине покојне ДД бивше из ..., којом се одрекао наслеђа на непокретности уписаној као катастарска парцела ... „...“, земљиште под зградом - објектом површине 1,03 ара, земљиште под зградом - објектом 15 м² и земљиште уз зграду - објекат површине 4,79 ари, све у укупној површини од 5,97 ари, као и права својине на објекту уписаном као зграда број 1 - породична стамбена зграда спратности ПР+СП и права државине на објекту број 2 - помоћна зграда спратности ПР, оба постојећа на парцели ..., све уписано у листу непокретности ... КО ..., новчаним средствима по основу доспеле а неисплаћене пензије у износу од 12.696,71 динар по основу потврде Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање - Филијала у Новом Пазару и свих бесплатних акција код банке „Поштанска штедионица“ АД Београд, не производи правно дејство према тужиоцу до висине његовог потраживања које је утврђено правноснажном пресудом Првог основног суда у Београду П 85419/10 од 23.01.2012. године у износу од 27.600 евра са законском затезном каматом од 26.10.2010. године до исплате у динарској противвредности и трошкова парничног поступка у износу од 224.100,00 динара са законском затезном каматом, што су тужени дужни признати и трпети да наведена имовина буде предмет извршења ради наплате

потраживања тужиоца које има према дужнику ГГ. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да накнади туженима трошкове парничног поступка у износу од 46.500,00 динара у року од 15 дана од дана пријема пресуде под претњом принудног извршења.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2335/20 од 12.01.2021. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда Основног суда у Новом Пазару П 1490/19 од 23.07.2020. године. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је, на основу члана 404. ЗПП, благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Према наведеној одредби, ревизија је изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права против другостепене пресуде која се не би могла побијати ревизијом, ако Врховни касациони суд оцени да је потребно размотрити правна питања од општег интереса или у интересу равноправности грађана, уједначити судску праксу или дати ново тумачење права (посебна ревизија).

У конкретном случају, по оцени Врховног касационог суда, основано се посебном ревизијом тужиоца указује на потребу тумачења правила о подели терета доказивања, која су материјалноправне а не процесноправне природе.

Из тог разлога, одлучено је као у првом ставу изреке.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је тужиочева ревизија основана.

Према утврђеном чињеничном стању, правноснажном пресудом Првог основног суда у Београду П 85419/10 од 23.01.2012. године обавезан је ГГ да тужиоцу исплати износ од 27.600 евра са законском затезном каматом од 26.10.2010. године у динарској противвредности и да плати трошкове парничног поступка у износу од 224.100,00 динара. Тужиочев дужник је у поступку расправљања заоставштине покојне ДД дао наследну изјаву којом се одрекао наслеђа на имовини оставиље. Тужени су решењем јавног бележника Упп 401-2017, веза О 986/17 од 29.05.2017. године оглашени за наследнике оставиљине имовине.

Поднетом тужбом тужилац је тражио утврђење да наследна изјава његовог дужника ГГ не производи правно дејство према њему до висине његовог новчаног потраживања утврђеног правноснажном пресудом.

Првостепени суд је одбио тужбени захтев са образложењем да је на тужиоцу терет доказивања чињенице да његов дужник, услед побијане предузете радње, нема довољно средстава за намирење потраживања и да је покушао намирење из преостале дужникове имовине која се показала као недовољна. Пошто тужиочев захтев, по становишту тог суда, није заснован на релевантним доказима из којих би се са сигурношћу могло утврдити да његов дужник нема довољно средстава за испуњење потраживања јер тужилац, осим уверења да дужник нема непокретности на територији

Општине Вождовац и уверења да није евидентиран као власник возила, није доставио и друге доказе - извод из банке о стању рачуна дужника, уверење Пореске управе или Националне службе за запошљавање да дужник није у радном односу, односно потврду Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање да није корисник права на пензију, с`обзиром да постоји могућност наплате потраживања и из евентуалних примања дужника.

Другостепени суд је одбио жалбу тужиоца и потврдио првостепену пресуду. По налажењу тог суда, тужилац је био дужан да докаже да је у судском или другом поступку покушао да наплати потраживање утврђено извршном исправом, а исправе које је доставио уз тужбу нису довољни докази о инсолвентности његовог дужника, да би се са сигурношћу и ван сваке сумње могло утврдити да се ради о инсолвентном дужнику.

Овакво правно резонување нижестепених судова није прихватљиво.

Тачно је да у спору за побијање дужникове правне радње терет доказивања инсолвентности дужника лежи на тужиоцу, јер је реч о чињеници од које зависи право на побијање дужникове правне радње предвиђено чланом 280. став 1. Закона о облигационим односима. Међутим, у овом случају нижестепени судови су на тужиоца свалили превелики терет доказивања, израженим ставом да је, поред доказа приложених уз тужбу, био дужан доставити и друге доказе од којих неке сам тужилац није ни у могућности да прибави. Такође, покретање извршног поступка ради наплате новчаног потраживања није услов за подношење паулијанске тужбе.

У конкретном случају, тужилац је у тужби тврдио да његов дужник нема имовине из које би могао наплатити своје новчано потраживање. Ту тврдњу тужени нису оспорили током поступка и изнели тврдњу да тужиочев дужник има имовине из које би се тужилац могао наплатити, тако да изјава о одрицању од наследства није дата са циљем да се тужилац осујети у наплати његовог новчаног потраживања. Уз тужбу је тужилац приложио уверење Републичког геодетског завода - Служба за катастар непокретности Вождовац од 13.12.2019. године по којем тужилац нема уписаних непокретности на територији катастарске општине Вождовац (где има пребивалиште) и обавештење Полицијске управе за Град Београд да није евидентиран као власник моторног возила. Прилагањем ових исправа на тужене је „преваљен“ терет доказивања чињенице да тужиочев дужник има друге имовине која је довољна да се намири потраживање тужиоца, и да је зато тужбени захтев, у односу на имовину коју су наследили након изјаве дужника тужиоца да се одриче свог наследног дела, неоснован.

Из тих разлога, побијане пресуде су морале бити укинуте и предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење.

У поновљеном суђењу првостепени суд ће, имајући изложено у виду, поново одлучити о тужбеном захтеву правилном применом одредби материјалног права и правилном применом одредби о терету доказивања.

Укинута је и одлука о трошковима поступка јер зависи од коначног исхода спора.

С`тога је, на основу члана 416. став 2. ЗПП одлучено као у другом ставу изреке.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић